

УДК 334.716:65.011.44

Юлія Анатоліївна ЧЕРНЕЦЬКА

викладач кафедри економіки підприємства,
Одеський національний економічний університет, e-mail: julia20@ukr.net

Світлана Михайлівна ТЕЛЕШЕВСЬКА

викладач кафедри економіки підприємства,
Одеський національний економічний університет, e-mail: serebryak@ukr.net

УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ЯК ПЕРЕДУМОВА СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Чернецька, Ю. А. Управління рентабельністю власного капіталу як передумова стійкого розвитку підприємства / Юлія Анатоліївна Чернецька, Світлана Михайлівна Телешевська // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред.: М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2015. – Вип. 1. – № 56. – С. 114–121.

Анотація. У статті представлено можливості управління рентабельністю власного капіталу та доведено необхідність підвищення рівня ефективності використання підприємством існуючих економічних ресурсів, наявного соціального, екологічного та правового потенціалу, що виступає підґрунтям у формуванні рівня сталого розвитку.

Ключові слова: рентабельність власного капіталу; стійкий розвиток підприємства; цільові факторні показники; умовна рентабельність, сталий розвиток, потенціал розвитку.

Юлия Анатольевна ЧЕРНЕЦКАЯ

преподаватель кафедры экономики предприятия,
Одесский национальный экономический университет, e-mail: julia20@ukr.net

Светлана Михайловна ТЕЛЕШЕВСКАЯ

преподаватель кафедры экономики предприятия,
Одесский национальный экономический университет, e-mail: serebryak@ukr.net

УПРАВЛЕНИЕ РЕНТАБЕЛЬНОСТЬЮ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА КАК ПРЕДПОСЫЛКА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чернецкая, Ю. А. Управление рентабельностью собственного капитала как предпосылка устойчивого развития предприятия / Юлия Анатольевна Чернецкая, Светлана Михайловна Телешевская // Вестник социально-экономических исследований: сб. науч. трудов; под ред.: М. И. Зверякова (глав. ред.) и др. (ISSN 2313-4569). – Одесса: Одесский национальный экономический университет. – 2015. – Вип. 1. – № 56. – С. 114–121.

Аннотация. В статье представлены возможности управления рентабельностью собственного капитала и доказана необходимость повышения уровня эффективности использования предприятием существующих экономических ресурсов, имеющегося социального, экологического и правового потенциала, что является основой в формировании уровня устойчивого развития.

Ключевые слова: рентабельность собственного капитала; устойчивое развитие предприятия; целевые факторные показатели; условная рентабельность; устойчивое развитие; потенциал развития.

Julia CHERNETSKAYA

Lecturer of Enterprise Economics Department,
Odessa National Economic University, e-mail: julia20@ukr.net

Svetlana TELESHEVSKA

Lecturer of Enterprise Economics Department,
Odessa National Economic University, e-mail: serebryak@ukr.net

THE MANAGEMENT OF PROFITABILITY OF OWN CAPITAL AS A REQUIREMENT FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF COMPANIES

Chernetskaya, J., Teleshevska, S. (2015), *The management of profitability of own capital as a requirement for the sustainable development of companies*. Ed.: M. I. Zveryakov (ed.-in-ch.) and others [Upravlinnia rentabelnistiu vlasnoho kapitalu yak peredumova stiikoho rozvytku pidpriemstva; za red.: M. I. Zveriakova (gol. red.) ta in.], *Socio-economic research bulletin (ISSN 2313-4569), Odessa National Economic University, Odessa, Issue 1, No. 56, pp. 114–121.*

Abstract. *The article presents the possibilities of return on equity management and proves the necessity of efficient use of existing economic resources, available social, environmental and judicial capacity of an enterprise improvement, which is the base of forming the level of sustainable development.*

Keywords: *return on equity; sustainable development of the company; the trust factor indicators; conditional return; sustainable development; development potential.*

JEL classification: *M20, M21*

Постановка проблеми у загальному вигляді. В сучасних умовах функціонування підприємств у зв'язку з загостренням економіко-екологічних, фінансових проблем все більш нагальним питанням є управління ефективністю використання матеріальних, трудових, грошових ресурсів. Управління рентабельністю сприяє не тільки зростанню добробуту власників, а також дозволяє підтримувати і підвищувати стійкість розвитку підприємства. Тому управління цим показником є важливим завданням економічних, фінансових та інших підрозділів суб'єктів ринкової економіки, особливо управління на основі цільових показників, які перед собою ставить підприємство. За допомогою розрахунку цільових факторних показників рентабельності власного капіталу стає можливим обґрунтоване управління і забезпечення його досягнення стійкого розвитку підприємства.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Теоретичні та методичні засади управління прибутком і рентабельністю на основі цільових показників розглядаються такими вченими: І. О. Бланк [1], Ю. А. Єгупов [2], О. О. Орлов [3], О. М. Поддєрьогін [4], Е. Р. Рясних [3] та ін. Цільовий метод планування О. О. Орлов характеризує як інтерполяційний і відзначає його як основний елемент реалізації стратегічного плану підприємства на наступний рік [3, с.67]. При формуванні виробничої програми Ю. А. Єгупов відзначає важливість досягнення цільових показників, насамперед, чистого прибутку від операційної діяльності, що є частиною цільового чистого прибутку [2, с.67].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Існує значна кількість наукових досліджень щодо питання управління рентабельністю власним капіталом як умовою стійкого розвитку підприємства. Тим не менш, незважаючи на це, серед вчених відсутня єдина думка в питанні управління рентабельністю власного капіталу на основі цільових показників. Також варто відмітити, що не існує єдиного підходу до визначення рівню сталого розвитку підприємств, однак переважна більшість вчених переконані, що саме завдяки високому рівню рентабельності та економічних показників можна досягти значного сталого розвитку.

Постановка завдання. Метою статті є розрахунок рентабельності власного капіталу, виявлення впливу чинників на результативний показник на прикладі відомого промислового підприємства України ПАТ «Одескабель», а також обґрунтування необхідності управління показником рентабельності власних коштів з метою забезпечення сталого розвитку цього підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо деякі етапи управління рентабельністю власного капіталу на конкретному українському підприємстві ПАТ «Одескабель», а також варіабельність управлінських рішень щодо забезпечення цільового рівня рентабельності з метою сталого розвитку.

ПАТ «Одескабель» вважають одним із найбільш рентабельних та перспективних підприємств в галузі. За обсягами виробництва і якістю телефонного та волоконно-оптичного кабелю, Одеський кабельний завод лідирує на ринках країн СНД. Завод «Одескабель» є провідним виробником ВОК і LAN-кабелю в Україні. Дотримуючись власної ринкової стратегії, завод «Одескабель» прагне забезпечити весь спектр послуг споживачеві: від виробництва і постачання компонентів для ліній зв'язку до здійснення супутніх робіт по будівництву і експлуатації мереж [5].

Першим кроком в управлінні рентабельністю власним капіталом є постановка мети. Вважаємо, що на цьому етапі управління передбачає не стільки підвищення рентабельності, скільки досягнення цільового рівня, який у кожного підприємства буде індивідуальним залежно від темпів розвитку, галузі тощо. Цільовий метод управління має значні переваги, особливо в умовах ринкової економіки, оскільки дозволяє визначити необхідний для розвитку рівень рентабельності, виходячи з потреби.

Другий етап управління передбачає аналіз впливу чинників мультиплікативних моделей на рентабельність власного капіталу. Вважаємо, що при аналізі рентабельності власного капіталу варто використовувати метод виявлення ізольованого впливу факторів, який має значні переваги [6; 7]. Методика проведення аналізу широко відображена в працях О. Г. Янкового [8; 9]. Результат розрахунку впливу чинників 4-х факторної моделі представлений в табл. 1.

Таблиця 1

Розкладання загального приросту рентабельності власного капіталу ПАТ «Одескабель» протягом 2012–2013 рр. (розраховано автором за даними [10])

Показники	2012–2013 рр.	
	абсолютний приріст, грн./грн.	відносний приріст, %
ΔY	- 0,002	- 4,31
$\Delta Y_{\text{ЧП/ЧД}}$	0,009	25,70
$\Delta Y_{\text{ЧД/ПК}}$	- 0,003	- 8,09
$\Delta Y_{\text{ПК/А}}$	- 0,003	- 8,03
$\Delta Y_{\text{А/ВК}}$	- 0,003	- 9,94
Δ	- 0,002	- 3,95
Сумарний вплив усіх чинників	-0,002	- 4,31

На основі отриманих даних (табл. 1) можна зробити такий висновок: у 2013 р. порівняно з 2012 р. рентабельність власного капіталу знизилася на 4,31%. За рахунок зростання рентабельності продажів результативний показник зріс на 25,6%, однак зниження оборотності позикового капіталу, питомої ваги позикового капіталу, коефіцієнту фінансової залежності на 8,09%, 8,03%, 9,94% відповідно негативно вплинули на ефективність використання власних коштів. За рахунок спільного впливу чинників (синергетичний ефект чинників Δ), рентабельність власного капіталу зменшилася майже на 4%. Таким чином, оцінивши вплив чинників, стають можливими розробка та вибір заходів задля усунення їх негативних наслідків.

Наступним кроком в управлінні рентабельністю власного капіталу є розрахунок цільової рентабельності власного капіталу. На основі даних підприємства, розміщених на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [10], нами була визначена цільова сума чистого прибутку, яка склала 23 310 тис. грн. Управляючи рентабельністю власного капіталу з метою забезпечення стійкого розвитку підприємства, необхідно особливу увагу приділяти фінансовому ризику, зокрема, співвідношенню позикового капіталу до власного. Тому пропонуємо формувати капітал таким чином, щоб коефіцієнт автономії (K_a) був в межах від 0,4 до 0,6. Таким чином, підприємство не

відмовляється від залучення додаткових фінансових ресурсів, але й усуває можливе настання труднощів з поверненням грошового капіталу.

Потрібно відмітити, що існуюча величина позикового капіталу на досліджуваному підприємстві не являє фінансової загрози. Виходячи зі сформованої величини активів та допустимого фінансового ризику, власний капітал буде в межах від 220 903,4 до 331 355,1 тис. грн. Але, при розрахунку цільового рівня рентабельності власного капіталу, візьмемо до уваги власний капітал на рівні 276 129,3 тис. грн., тобто при $K_a = 0,5$. Тоді, цільовий рівень рентабельності власного капіталу буде дорівнювати 10,6%. Для стійкого розвитку, здійснення фінансових резервів для підприємства потрібний даний рівень рентабельності власних коштів. Але, для цього необхідно управляти похідними чинниками результативного показника. В табл. 2 продемонстровано розрахунок рентабельності за чинниками.

Таблиця 2

Факторні показники (ФПі) у базовому та плановому періодах ПАТ «Одескабель»

№	Назва показника	ФПі ^б (базовий період)	ФПі ^п (плановий період)	ФПі ^ц (цільовий рівень)
1	Коефіцієнт фінансової залежності	2,14	2,12	2
2	Питома вага позикового капіталу в загальній валюті балансу	0,53	0,52	0,5
3	Коефіцієнт оборотності позикового капіталу	2,10	2,13	3,25
4	Рентабельність (збитковість) продажу, %	1,4	2,0	3,26
	Рентабельність власного капіталу підприємства, %	3,33	4,70	10,6

Однак, можлива ситуація, коли управлінці не зможуть коригувати показники, тому пропонуємо розраховувати умовну рентабельність власного капіталу підприємства (табл. 3). Наприклад, перший фактор моделі – коефіцієнт фінансової залежності. Очікується, що в плановому році цей коефіцієнт буде дорівнювати 2,12, але цільовий, необхідний для підприємства рівень становить 2, тобто необхідно збільшити питому вагу власного капіталу. Але, не маючи поки що можливості збільшити величину власних коштів, фінансові робітники підприємства можуть коректувати інші факторні показники. Наприклад, керуючи тільки другим чинником, рентабельність власного капіталу очікується на рівні 4,52%. Таким чином, у фінансових працівників існує варіабельність управлінських рішень, і, залежно від того, які є можливості підприємства таким і буде остаточний результат (табл. 3).

Зазначимо, що на сьогоднішньому етапі вчені різних країн відзначають необхідність переходу на шлях сталого розвитку. Особливо гостро ця проблема постає перед підприємствами, які знаходяться на стадії розвитку. Підприємства є найменшими і головними ланками в господарському процесі, оскільки від їх діяльності залежить ефективність функціонування економіки країни в цілому. Розробка і подальший перехід до концепції сталого розвитку промислових підприємств є першочерговим завданням, що вимагає негайного вирішення.

Таблиця 3

Можливі варіанти зміни показників рентабельності власного капіталу ПАТ «Одескабель»

№	Пос'єднання показників	Варіанти (напрямки) зміни показників	Р'СК, %
1	1	$\text{ФП}_1^{\text{п}} \times \text{ФП}_2^{\text{п}} \times \text{ФП}_3^{\text{п}} \times \text{ФП}_4^{\text{п}}$	4,43
2	2	$\text{ФП}_1^{\text{п}} \times \text{ФП}_2^{\text{ц}} \times \text{ФП}_3^{\text{п}} \times \text{ФП}_4^{\text{п}}$	4,52

Продовження табл. 3

3	3	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	7,17
4	4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	7,65
5	1, 2, 3, 4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	10,6
6	1, 2	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	4,26
7	1, 3	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	6,76
8	1, 4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	7,22
9	2, 3	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	6,89
10	2, 4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	7,36
11	3, 4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	11,68
12	1, 2, 3	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	6,50
13	2,3,4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	11,23
14	1,3,4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	11,68
15	1, 2, 4	$\Phi\Pi_1^n \times \Phi\Pi_2^n \times \Phi\Pi_3^n \times \Phi\Pi_4^n$	6,94

де $P'_{СК}$ – умовна рентабельність власного капіталу підприємства за різними варіантами змін показників;

$\Phi\Pi_i^n$ – цільовий факторний показник;

$\Phi\Pi_i^p$ – прогнозний факторний показник.

Ефективне впровадження та реалізація процесу переходу до сталого розвитку промислових підприємств дозволить досягти кращих результатів у різних сферах. Так, в економіці, завдяки концепції сталого розвитку можна: підвищити рівень конкурентоспроможності вітчизняної продукції та її виробників, збільшити обсяги виробництва та реалізації продукції, підвищити обсяги одержуваних доходів від певних видів діяльності, якими займаються підприємства, впливати на збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

В соціальній сфері це дозволить: підвищити рівень підприємницьких здібностей керуючого ланки, кваліфікацію працівників, вдосконалити систему навчання та підвищення кваліфікації персоналу, підвищити рівень заробітної плати персоналу, рівень корпоративної культури, зменшити плинність кадрів та отримати високу віддачу від використання праці саме висококваліфікованого персоналу.

Розвиток екокультури передбачає: впровадження екологічно чистих технологій, підвищення самосвідомості людей щодо бережливого користування природними ресурсами, поліпшення екологічної ситуації в країні шляхом зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферу від стаціонарних та пересувних джерел, або скидів шкідливих речовин у стічні води будуть сприяти зменшенню захворювань населення, пов'язаних із забрудненим навколишнім середовищем, також зменшаться бюджетні витрати на лікування населення.

Крім того, не варто забувати, що господарська діяльність повинна вестися з чітким дотриманням вимог чинного законодавства України, недотримання якого тягне за собою відповідальність певного виду: цивільну, адміністративну, кримінальну.

Питання переходу до шляху сталого розвитку постійно перебуває в центрі уваги дослідників наукових кіл, працівників державного апарату, різних установ і навіть самих громадян. Важливим питанням є визначення рівня сталого розвитку підприємства, що доцільно, на наш погляд, зробити, використовуючи графоаналітичний метод діагностики підприємницького потенціалу підприємств, запропонований в 1998 р. І. М. Репіною.

На основі графоаналітичного методу діагностики підприємницького потенціалу підприємства «Квадрат потенціалу» побудуємо модель оцінки сталого розвитку графоаналітичним методом, що дозволить отримати наочну картину даних в контактному вигляді з графічним описом детального аналізу ефективності функціонування економічного, соціального, екологічного та правового механізмів управління сталим розвитком

ПАТ «Одескабель». Крім того, застосування графоаналітичної моделі сталого розвитку промислових підприємств дозволить встановити наявні зв'язки між складовими сталого розвитку та визначити рівень їх розвитку, своєчасно розробити стратегічний план подальшого ефективного розвитку досліджуваного суб'єкта господарювання.

Розмір соціально-економічної зони показує рівень збалансованості економіки підприємства та «людського ресурсу». Розмір соціально-правової зони показує поєднання «захищеності» персоналу підприємства у сфері трудового законодавства та рівень розвитку правової культури підприємства. Розмір екологічно-правової зони показує виконання підприємством правових норм установлених законодавством у сфері природокористування. Розмір економічно-екологічної зони свідчить про співвідношення процесу виробництва з навколишнім середовищем.

Сума значень показників секторів соціально-економічної, соціально-правової, екологічно-правової та екологічно-економічної зон – це показник потенціалу сталого розвитку підприємства, що є альтернативним аналогом індексу сталого розвитку для хлібопекарської галузі України. Максимальне значення потенціалу сталого розвитку підприємства, тобто максимальна площа чотирикутника, може дорівнювати двом.

Формула для розрахунку площі чотирикутника сталого розвитку підприємства:

$$S_p = \frac{P_e \times P_c + P_c \times P_n + P_n \times P_{ек} + P_{ек} \times P_e}{2}, \quad (1)$$

де P_e – індекс економічної стійкості;

P_c – індекс соціальної стійкості;

P_n – індекс правової стійкості;

$P_{ек}$ – індекс екологічної стійкості.

Отримані розрахунковим шляхом дані наочно представлені у вигляді квадрата (рис. 1). Синім кольором представлені значення нашого підприємства. Маленький квадрат – нормативне значення, тобто рекомендоване або загальноприйняте. При результатах нижчих за нормативні, це свідчить про те, що у підприємства спостерігаються відхилення показників у негативну сторону. Великий же квадрат свідчить про великий потенціал підприємства.

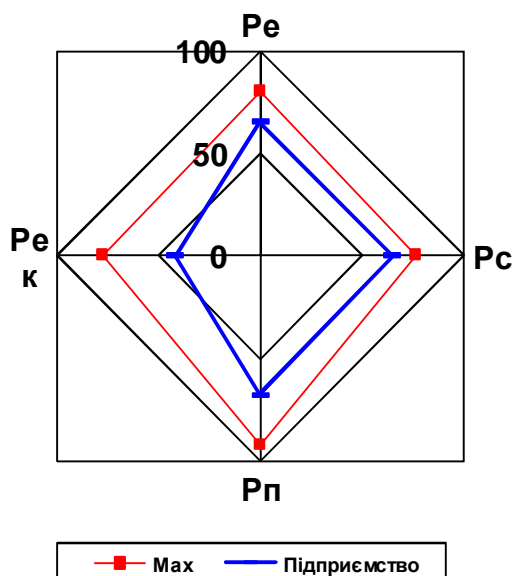

Рис. 1. Чотирикутники потенціалу сталого розвитку ПАТ «Одесакабель» (розроблено авторами)

ПАТ «Одескабель» за класифікацією можна віднести до груп найкращих підприємств завдяки таким показникам:

- значний розмір соціально-правової зони $S_{sp} = 0,22$;
- рівень потенціалу $S_p = 0,72$;
- рівні індексів економічної, соціальної, правової, екологічної сталості відповідно:

$$P_e = 66 \%, P_s = 65 \%, P_p = 68 \%, P_{ek} = 42\%.$$

Досить високий загальний потенціал сталого розвитку, але зовсім незбалансоване співвідношення факторів сталого розвитку. Відмітимо, що це підприємство має фактор, значення якого нижче за норму, а саме – екологічний фактор.

Наступні фактори мають такі високі значення, що соціально-правова зона має кращий потенціал в Україні, а соціально-економічна лише трохи нижче. Цього вистачає для того, щоб присвоїти ПАТ «Одескабель» місце в рейтингу загального потенціалу сталого розвитку серед промислових підприємств України.

Висновки і перспективи подальших розробок. Отже, ефективне управління рентабельністю власного капіталу є сильною стороною в діяльності підприємства, що дозволяє підвищити рівень його сталого розвитку. Цільовий рівень рентабельності власного капіталу для ПАТ «Одескабель» в наступному періоді буде дорівнювати 10,6%. Для стійкого розвитку, здійснення фінансових резервів для підприємства потрібний даний рівень рентабельності власних коштів. Але, для цього необхідно управляти похідними чинниками результативного показника. Можлива ситуація, коли управлінці не зможуть коригувати показники, тому пропонуємо розраховувати умовну рентабельність власного капіталу підприємства. Використання методики оцінки потенціалу сталого розвитку, у тому числі, і показників рентабельності, дозволить провести комплексний глибокий аналіз ефективності діяльності будь-якого підприємства, а отримавши його результати – розробити низку заходів щодо підвищення ефективності діяльності цього підприємства.

Література

1. Бланк И. А. Управление прибылью / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2007. – 380 с.
2. Єзупов Ю. А. Аналіз досягнення економічних критеріїв у процесі формування виробничої програми підприємства / Економіка підприємства: теорія і практика: у 2 ч. – Ч. 1. – К.: КНЕУ, 2010. – С. 280–291.
3. Орлов О. О. Планування прибутку підприємств в умовах ринкової економіки: монографія / О. О. Орлов, Є. Г. Рясних, Н. І. Гавловська. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 155 с.
4. Фінанси підприємств: підруч. для студ. вищ. навч. закладів / [за наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогіна]. – 5-те вид. – К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.
5. Офіційний сайт ПАТ «Одескабель» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeskabel.com/main-rus/index.php>.
6. Чернецкая Ю. А. Синергетический эффект факторов рентабельности собственного капитала предприятия / А. Г. Янковой, Ю. А. Чернецкая // Вестник ВГУ. – 2014. – № 1. – С. 149–151.
7. Янковой А. Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием / А. Г. Янковой. – Одесса: ОНЭУ, 2014. – 250 с.
8. Янковой А. Г. Индексные модели факторного экономического анализа / А. Г. Янковой. – Матер. 5-ої Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем: стан, проблеми, перспективи». – Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2010. – С. 272–277.
9. Янковий О. Г. Порівняльний аналіз методів факторного економічного аналізу на базі мультиплікативних моделей / О. Г. Янковий. – Матер. XI Всеукр. наук.-практ. конф. «Статистична оцінка соціально-економічного розвитку». – Хмельницький, 2011. – С. 18–23.

10. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України: Інформаційна база даних [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>.
11. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / О. С. Федонін, І. М. Рєпіна, О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2003. – 316 с.

References

1. Blank, I. A. (2007), *Profit management [Upravlenie pribylyu]*, Nika-Center, Kyiv, 380 p. (rus)
2. Egurov, Y. A. (2010), «Analysis of achievement of economic criteria in the process of the production program of the company», *Economics of Enterprise: Theory and Practice: in 2 parts* [«Analiz dosiahnennia ekonomichnykh kriteriiv u protsesi formuvannia virobnychoi prohramy pidpriemstva», *Ekonomika pidpriemstva: teoriia i praktyka: u 2 ch.*], P. 1, KNEU, Kyiv, pp. 280–291 (ukr)
3. Orlov, O. O., Rysanin, E. G., Gavlovska, N. I. (2009), *Planning of companies' profit in a market economy: monograph [Planuvannia prybutku pidpriemstv v umovakh rynkovoi ekonomiki: monohrafiia]*, HNU, Khmelnytskyi, 155 p. (ukr)
4. *Finance of Enterprises* (2004). Ed. A. M. Podderiogin. 5th ed. [Finansy pidpriemstv: pidruch., 5-te vyd.], KNEU, Kyiv, 546 p.
5. Official website of PJSC «Odeskabel» [Ofitsiynyi veb-sait PAT «Odeskabel»], available at: <http://odeskabel.com/main-rus/index.php> (ukr)
6. Chernetskaya, Y. A., Yankovoy, A. G. (2014), «Synergistic effect of the factors on return on equity of the enterprise» [«Sinergeticheskiy effekt faktorov rentabelnosti sobstvennogo kapitala predpriyatiya»], *Bulletin VGU*, No. 1, pp. 149–151 (rus)
7. Yankovoy, A. G. (2014), «Mathematical and statistical methods and models in enterprise management» [Matematiko-statisticheskie metody i modeli v upravlenii predpriyatiem], ONEU, Odessa, 250 p. (rus)
8. Yankovoy, A. G. (2010), *Index models of factor economic analysis: Materials of V International scientific and practical conference «Modern technologies of enterprise management and capabilities of information systems use: state, problems and prospects» [Indeksnyie modeli faktornogo ekonomicheskogo analiza: Materialy V Mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii «Suchasni tekhnolohii upravlinnia pidpriemstvom ta mozhyvosti vykorystannia informatsiynykh system: stan, problemy, perspektyvy»]*, Odessa I. I. Mechnikov National University, Odesa, pp. 272–277 (ukr)
9. Yankovoy, A. G. (2011), *Comparative analysis of factor economic analysis methods based on multiplicative models: Materials of XI Ukrainian scientific and practical conference «Statistical evaluation of socio-economic development» [Porivnialnyi analiz metodiv faktornoho ekonomichnoho analizu na bazi multiplikatyvnykh modelei: Materialy XI Vseukrainskoi naukovo-praktichnoi konferentsii «Statystychna otsinka sotsialno-ekonomichnoho rozvytku»]*, Khmelnytskyi, pp. 18–23 (ukr)
10. Agency of Ukraine's stock market infrastructure: Information database [Ahentstvo z rozvytku infrastruktury fondovoho rynku Ukrainy: Informatsiina baza danikh], available at: <http://www.smida.gov.ua> (ukr)
11. Fedonin, O. S., Repina, I. M., Oleksyuk, A. I. (2003), *The potential of enterprise: formation and evaluation [Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka]*, KNEU, Kyiv, 316 p. (ukr)